

Átányi László

Laudáció

Átányi László 1938. november 16-án Újpesten, munkás családban született. Általános iskolába a XI. kerületi Sopron úti Általános Iskolába járt. Technikusi oklevelet 1957-ben az Esztergom-kenyérmezői Bányagépészeti Technikumban kapott. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-orosz szakán 1963-ban középiskolai tanári oklevelet szerzett.

Majd 1963 és 1987 között tanárként működött. Öt évig az Apáczai Csere János Gimnáziumban, több általános iskolában, 9 évig egy középiskolás kollégiumban, utoljára pedig a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában tanított. 1987-ben műtéti hiba miatt rokkant nyugdíjba került. Tanári munkája mellett írással is foglalkozik. Évtizedek óta rendszeresen dolgozik újságoknak. Írásai kb. 200 újságban a Magyarországon és a világ sok táján megjelentek.

Jelenleg is rendszeresen ír. Szabad versei magánkiadásban már öt füzetben jelentek meg. (Itt csak néhány címet említenék: Ébredj nemzetem!, Mentsük meg hazánkat!, Egy tanár töprengései, I-II., Apám az álmom.)

A nemzetnek, hazának sorsának alakulásáért átérzett aggódó szeretettel, felelősséggel írja gondolatait. Olykor jogos felháborodás is átitatja sorait, amikor a nemzettársaival nem is oly régen megtörtént, nem éppen felemelő dolgok erre indítják.

Tizenkét esztendeje járja a határon túli magyar részeket és az ottani gyerekek között szeretetszolgálatot teljesít. Az első hét év folyamán több alapítvánnyal is együttműködött a gyermekakció érdekében. 1995. októberében megalakult a *Lágymányosi Szent Adalbert Egyházközségben a Szent Adalbert Misszió Alapítvány*. Azóta az alapítvány vállalta fel – egyéb közérdekű tevékenysége mellett – a kárpátaljai gyermekakciót is. Az alapítvány adományokat gyűjt a rászoruló emberek részére ingyenes orvosi ellátást biztosító általa alapított orvosi rendelő fenntartására, a határon túli gyermekek segélyezése, és egyéb humanitárius szolgálatai céljából. Az alapítvány kuratóriumának elnöke *Pajor-Gyulai Károly*, a Határontúli Magyarok Hivatalának nyugdíjas fősztályvezetője. Az alapítvány titkára *Musits Antal* esperes, lágymányosi plébános.

Átányi tanár úr maga írja munkájáról:

„Erdélyi utam során ellátogattam a kézdivásárhelyi és a székelykeresztúri gyermekotthonokba is. Meglepett, hogy a gyermekek mennyire vágyódnak Magyarországra, mely számukra meseország, tündérvilág képzetét keltette. A gyermekek élénken érdeklődtek minden iránt, ami Magyarországgal kapcsolatos, s a beszélgetések közben gyakran kibukott belőlük az óhaj: Laci bácsi, vigyen el engem Magyarba! Akkoriban több újságban megírtam az erdélyi magyar nevelőotthonokban szerzett élményeimet, s nagyon sok levelet kaptam, melyeknek írói felajánlották, hogy szívesen vendégül látnak erdélyi gyermekeket. Több lapnál, egyesületnél támogatókra találtam, pénzt szereztem autóbuszra. Így érkezett meg 1992. tavaszán az első autóbusznyi gyermek a székelykeresztúri árvaházból. Később a városból is, majd Vágás községből is érkeztek gyermekek. Erdélyből összesen tizenegy busznyi gyermek kéthetes hazai üdültetését szerveztem meg. Itthon családok fogadták be ezeket a 3-14 éves leányokat és fiúkat. Egy kis ízelítőt kaptak a mai Magyarországból. Sok helyre elvitték őket és felruházták a rászorulókat. Közben 1993. februárjában Kárpátaljáról is megérkezett az első busznyi gyermek. Ők a beregszászi internátus kis lakói voltak. Szomorúan tapasztaltuk, hogy Kárpátalján sokkal nagyobb a szegénység és az anyaországtól való elszigeteltség, mint Erdélyben. Ezért 1993. őszétől az akciónk egyértelműen erre a területre (ezen belül különösen a beregszászi járásra, ahol a legtöbb magyar él) korlátozódott.”

Sajnos az 1993. november 2. óta folyamatos kárpátaljai gyermekutaztatás 2000. tájáig átmenetileg megszakadt az ukrán szervek által támasztott nehézségek miatt.

Később szerencsére a körülmények úgy alakultak, hogy újra folyamatosan jönnek a csoportok. Kezdetben egy-egy autóbusz gyermekeit szétvitték az egész országba. Sokszor a fogadó családok komoly összegeket fizettek ki, amikor Sopronból vagy Pécsről feljöttek a gyermekekért Budapestre, és ide visszautaztatták őket a saját költségükön. Azóta úgy módosult program, hogy egy-egy település, iskola, egyházközség fogad egy egész busznyi gyermeket. Így nincs egyéni utazási költség, s az iskolába járást is csak így lehetett biztosítani. Kik kerülnek a csoportba? A sok gyermekes családból származók, a félárva, a nagyon rossz szociális körülmények között élők. Kárpátaljáról is általában egy településről jön egy-egy busznyi gyermek. Mindig a helyi pedagógusok választják ki az utazókat, hiszen ők ismerik legjobban a gyermekeket. Legtöbbször egy-egy katolikus egyházközség a hazai vendéglátó, s el kell mondanunk, hogy vallási, felekezeti hovatartozást nem tekintve, mindenkit nagy szeretettel fogadnak.

Egy-egy csoport érkezését megtisztelte *Paskai László bíboros, primás, érsek úr, Dankó László és Szendi József érsek urak, Pápai Lajos, Dékány Vilmos és Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát püspök urak*. A Parlamentben

fogadta a csoportot *Szabad György*, volt országgyűlési elnök valamint *Salamon László úr*, az országgyűlés volt alelnöke. A századik gyermekcsoportot a köztársasági elnök úr fogadta a parlamentben.

Az akciók újrakezdésnek feltétele az volt, hogy a korábbi ingyenes, közös útlevel helyett az ukrán hatóságok csak egyéni útlevelel engedik át a gyermekeket. Egy gyermek útlevelé ára kb. 3.000,-Ft. amit a legszegényebb gyermekek képtelenek megfizetni. Ezért arra kérték támogatóikat, hogy egy-egy útlevelé áráig „fogadjanak örökbe”, tegyék lehetővé hogy a szegény sorsú gyermekek is eljuthassanak Magyarországra. Amíg nem utaztathattak a gyermekeket, addig sem tétlenkedett az alapítvány. A legszegényebbek számára a helybéli iskolákban befizették az ebédet, télire bakancsokat vásároltak, hízott disznót vágtak a beregszászi iskolában, mikuláscsomagokat vittek az árvaházba, színes televíziót, magnetofont, kazettákat, vásároltak az árvaháznak, videót a magyar gimnáziumnak, vagy az az útlevelé kiváltásának költségét fedezték.

A legszegényebb családokat rendszeresen pénzbeli segélyekkel támogatják. Anyagilag semmilyen támogatásban nem részesülnek a hivatalos szervek részéről. Nemegyszer a szerény nyugdíjból élő honfitársaink adományai teszik lehetővé a gyermekek utazását. Sokan úgy gondolkodnak, ha nem áll módjukban a gyermekek közül valakit is fogadni, kis pénzükkel segítenek, ahogy tudnak.

Ezek az akciók évente több százezres, sőt milliós kiadást jelentenek az alapítvány számára. Sajnos egyre növekednek a költségek. Nemrég még kéthetente 140.000. - 160.000 ezer forintot kell kifizetni csak az autóbuszra. De amíg magyar testvéreink adományai lehetővé teszik, nem hagyják abba az akciót. Hisz egyre nagyobb szükség van a segítségre a mind nyomorúságosabb helyzetbe kerülő Kárpátalján.

2000. január közepén fogadták a 140. csoportot. Ezzel kb. már 6300 gyermeket határontúli magyar gyermeket, illetve magyarul beszélő ukrán, orosz, román gyermeket hoztak el Magyarországra.

És a kárpátaljai karitás misszió azóta is folytatódik. Az újabb akciókról szóló híradások és a támogatásokat köszönő közlemények az Új Ember című katolikus hetilapban rendszeresen megjelennek.

Plébánosa írja ajánlásában a díjra javasoltról:

„**Átányi László** a *Kárpátaljai gyermekakció* kigondolója, teljes körű szervezője és lebonyolítója. Tevékenységéért semmiféle ellenszolgáltatást, juttatás nem kap. A jótett gazdagító öröme, a hazafiság megélt hősiessége és nemzetünk nagyjainak követéséből fakadó éltető erő kárpótolja őt minden hálátlanságért és az elmaradt köszönetekért.

Másoknak is követendő példát mutat, mikor a nemzet összetartásán fáradozik és gondoskodik a nehéz sorban élőkéről. Így ismerhetik meg egymást azok, akiket a kegyetlen történelem már évtizedekkel ezelőtt a veszteséglistára taszított. Így szövődhetnek újra élővé azok a kapcsolatok, amelyek egységbe ölelik a nemzet gyermekeit.

Átányi tanár úr ennek az ügynek egyszerű katonája. Lankadatlan helytállással ott és akkor teszi a jót, ahol és amikor lehet.”

Zwickl József

A Széchenyi Társaság Elnökségének tagja

Buday Miklós
Kovács Ákos
Kü Lajos